

2009. g. pēc ģenētiskās kvalitātes novērtēti 122 ērzeļi, no tiem 110 vērtēti I pusgadā, bet 12 – II pusgadā.

Vērtēti tiek ērzeļi, kas ieguvuši vismaz 49 punktus eksterjera vērtējumu un kam 2009.gadā dzimuši vismaz 3 kumeļi un/vai ir 3 grūsnas ķēves. Pēc šķirņu sastāva:

Šķirne	Ērzeļu skaits	Dzimuši kumeļi 2009.gadā kopā	Grūsnas ķēves 2009.gadā
Latvijas šķirnes sporta tipa	65	131	247
Latvijas šķirnes braucamā tipa	11	16	34
Holšteinas	14	78	60
Dāņu siltasiņu	6	20	26
Vestfāles	2	3	10
Oldenburgas	4	13	13
Nīderlandes jājamzirgu	1	1	2
Zviedru siltasiņu	1	-	3
Hanoveras	1	2	3
Poniju šķirņu	8	8	29
Arābu pilnasiņu	2	2	6
Angļu pilnasiņu	1	1	2
Traķēnas	5	6	37
Amerikas rikšotāju	1	1	3

Visplašāk vaislā ir izmantoti Latvijas šķirnes sporta tipa ērzeļi, tomēr attiecībā uz ērzeļu skaits iegūto pēcnācēju (1,99) un grūсно ķēvju (3,7) skaits nav īpaši liels, jo Latvijas šķirnes ērzeļus izmanto galvenokārt nelielas saimniecības. Holšteinas šķirnes ērzeļi tiek izmantoti intensīvāk, iegūti 5,6 pēcnācēji no viena ērzeļa un konstatētas vidēji 4,2 grūsnas ķēves.

Visintensīvāk lecināšanai 2009.gada sezonā izmantots Traķēnas ērzelis Paezano, jo savu vaislas darbību tas veicis Lietuvā, Nemūnas zirgaudzētavā (31 grūsna ķēve). Ērzelis ar vislielāko iegūto kumeļu skaitu ir Levantos I (3 Vītolu staļļi) ar 19 iegūtiem un 21 plānotu kumeļu.

Dzimušo kumeļu un grūсно ķēvju skaits neliecina par iegūto kumeļu skaitu 2009.gadā un plānoto kumeļu skaitu 2010.gadā, jo lielākā daļa ērzeļu vērtēti 2009.gada. I pusgadā, kad daļa attiecīgā gada kumeļu vēl nebija dzimuši vai reģistrēti. Īpaši tas attiecas uz Latvijas šķirnes ērzeļiem, jo nelielās saimniecībās kumeļus parasti plāno vēlāk. Holšteinas un Dāņu siltasiņu ērzeļiem, ko izmanto lielajās zirgaudzētavās, kur kumeļus plāno laikā no janvāra līdz martam, attiecība starp iegūtajiem un plānotajiem kumeļiem ir līdzīga.

2009.gadā veikta 350 kumeļu vērtēšana. Kumeļus vērtē pēc 4 kritērijiem, pēc katra 10 baļļu sistēmā:

- 1) Izcelšanās un tipiskums
- 2) Eksterjers

3) Gaitas

4) Kopējais iespaids

Maksimālais iegūstamais punktu skaits ir 40. Visaugstākos vērtējumus saņēmuši kumeļi Ledara un Likra no Levantos I (38 punkti, abas no „3 Vītolu staļļiem”) un Steisija no Surprise (38, Zirgaudzētava Kocēni), Cananero no Corall (37; „3 Vītolu staļļi”), Lepado no Levantos I (37, „3 Vītolu staļļi”). Augstos 36 punktus saņēmuši kumeļi – Almavira no Aromāta (Horse LA, Zilupe), Bernadett no Bazilio, Carmelita no Coleo, Cagrija no Colins, Cornado no Corall (3 Vītolu staļļi), Greisa un Gurū no Gautljēra (Zirgaudzētava Kocēni), Gvidons Juniors no Gvidona, Lervija, Lekad un Laifer no Levantos I (3 Vītolu staļļi), Radomir (Horse LA) un Rišļa no Radianta, Karē no Stolpegaardens Castello (Saldus JSS), Charvell (Akmeņlauki, Zilupe), Chevers un Chikoda no Chicos Son, Licoretti (Zviedru Birzes zirgi, Kurmene) no Bleisbergs Liwius, Prescott no Pedro, kā arī 4 kumeļi, kas iegūti mākslīgās apsēklošanas ceļā no ārvalstu ērzeļiem. Labākais braucamā tipa kumeļš – Emets no Oldenburgas vecā tipa ērzeļa Emir (34; Pilssēta, Stāmerienas pag.) un Maira un Mirta no Muskata (34, 3 Vītolu staļļi).

Veiksmīgi sevi kā vaislas ērzelis parādījis z/s „Akmeņlauki” jaunais ērzelis Chicos Son, kuram šogad dzimuši pirmie pēcnācēji. No 4 iegūtiem kumeļiem 3 ieguvuši 36 punktus un 1 – 35,5, kas kopumā dod augstāko vidējo vērtējumu – 35,9 punktus. Labi novērtēti arī Latvijas šķirnes ērzeļa Kapričo (Akoti, Blomes pag.) – 35,25, Rubin Class 35,5 punkti, bet no abiem iegūti tikai 2 kumeļi.. SIA

„Zirgaudzētava Kocēni” Latvijas šķirnes ērzeļa Gautljēra pēcnācēji – vidēji 34,7 punkti no 7 kumeļiem.

Joprojām labus rezultātus uzrāda Vestfāles ērzelis Pedro – vidēji 34,4 punkti no 8 kumeļiem.

Vācijā atzītā un augsti vērtētā Holšteinas ērzeļa Levantos I pēcnācēji saņēmuši vidēji 33,7 punktus, lai gan vairāki kumeļi ir visaugstāk novērtēto skaitā. Ērzelis izmantots 6 saimniecībās ar dažādu ķēvju kvalitāti, tāpēc kumeļu vērtējums variē no 30 līdz 38 punktiem.

Lai iegūtu objektīvu ērzeļa vērtējumu pēc kumeļu kvalitātes, ērzeli vajadzētu izmantot vairākās saimniecībās un iegūt iespējami daudz kumeļus. Visvairāk novērtēti kumeļi 2009.gadā ir ērzeļiem Levantos I (17), Serrano IV (12, H.Herbst, Dundagas pag.) un Centuryo (11, Agrofirma Tērvete).

Pēc pirmā kritērija – izcelsmes – visaugstāk novērtēti Miro Rolex (9,3), Latango (9,25) Surprise un Pedro (9,1), Radianta, Liverpul, Kapričo un Patrika (9) punkti. Šajā kritērijā vērā ņemta tiek arī ķēves izcelsme un ģenētiskā vērtība.

Eksterjera ziņā izceļas Chicos Son (9,13), Gautljērs un Kapričo (9) pēcnācēji. Vislabākās gaitas ir uzrādījuši Chicos Son (8,8), Rubin Class (8,75), Latango un Donnerbube (8,5), Pedro (8,4). Visumā šī vērtējuma rezultāti ir zemāks nekā pārējie. Kopējais iespaids visaugstāk novērtēts Chicos Son, Muskata un Kapričo (9), Gautljēra (8,8) un Latango (8,75) pēcnācējiem.

Novērtēti arī 22 poniņu šķirņu kumeļi. Iegūti vērtējumi 30-33 punkti. Augstāko vērtējumu – 33 punktu - ieguvis Latvijas sporta ponijs Albano no Igaunijas poniņa Alberta un Šetlandes ponijs Paula (z/s Liepas, Vecumnieku pag.) no A.S.Pluto.

Pēc Latvijā audzēto rikšotāju šķirņu ciltsdarba programmas novērtēti 4 rikšotāju šķirņu kumeļi. Augstāko vērtējumu ieguvis Krievu rikšotāju šķirnes kumeļš Cigars (Lielie Oši, Pušmucova) (33) no Amerikāņu rikšotāju ērzeļa Clever Slybowl.

2009.gadā veikta 372 jaunzirgu vecumā no 2 līdz 4 gadiem vērtēšana pēc darbaspējām. Kumeļus vērtē pēc 7 kritērijiem, pēc katra 10 balļu sistēmā: 1)

Izcelšanās un tipiskums

2) Izmēri

3) Eksterjers

4) Soļi

5) Rikši

6) Lēkši

7) Brīvā leciena tehnika

Maksimālais iegūstamais punktu skaits ir 70. Visaugstāko vērtējumu – 68 punktus - saņēmusi divgadīga ķēve Corlasine no Corlensky G (iegūta mākslīgās apsēklošanas ceļā), kas pieder SIA „Kurzemes sēklas”, bet dzimusi saimniecībā „Zviedru Birzes zirgi”. Augsti novērtēti arī Cappučino un Cristāls no Cattio (62, Zirgaudzētava Kocēni), Krēta no Kavello, Louissanti Spin no Louis J

(Zviedru Birzes zirgi), Codija no Cattio (61, Zirgaudzētava Kocēni), Korida no Kivi, Colton no Corall, Lekont no Levantos I (60,5, abi 3 Vītolu

Staļļi), Karisma no Calano II, Donner Dance no Dīdžeja, Lurdese no Lagerfeld (Agrofirma Tērvete), Ludis no Levantos I (3 Vītolu staļļi) un Adler no R.Adermie 58 (Akmeņlauki) (60 punkti).

Braucamā tipa jaunzirgiem lēkšu un brīvā leciena tehnikas vērtējumu var aizstāt ar labdabības un temperamenta vērtējumu, kā rezultātā maksimālais punktu skaits tad ir 60 punkti. Kopā novērtēti 24 braucamā tipa jaunzirgi. Labākie braucamā tipa jaunzirgi: Renegāts Vallo no Rendija, Valsis no Vivata un Rock'n'Roll no Rendija un Gaisma no Matriks.

Pēc pirmā kritērija – izcelšanās un tipiskuma – augstāko novērtējumu 10 balles ir saņēmuši Cappučino, Codija un Cristāls no Cattio, Colton no Corall, Gahoko no Gaultjēra (Zirgaudzētava Kocēni). Gabeicia no Grand Libero, Lorasine no Louis J, Corlasine no Corlensky G (iegūta mākslīgās apsēklošanas ceļā) – abas Zviedru Birzes zirgi.

Pēc izmēriem augstāko vērtējumu ir ieguvuši diezgan daudzi jaunzirgi, kas atbilst vēlamajiem izmēriem savā vecumā. Izceļams ir ērzeļi Colins un Hasans, kuru pēcnācēji visi ir ieguvuši maksimālo vērtējumu šajā kritērijā, būdami gan pietiekami lieli, gan masīvi.

Ar 10 ballēm eksterjera vērtējumā nav novērtēts neviens jaunzirgs, vistuvāk maksimālajam vērtējumam ir izcilā divgadniece Corlasine ar 9,5 punktiem.

Vislabāko soļu gaitu ir uzrādījis Ludis no Levantos I (10 balles). Belladora no Bastejs, Cumir, Corte un Cogite no Corall (3 Vītolu staļļi), Donner Dance no Dīdžeja, Derība no Donnerbube II, Eņīde no Eksperts, Konkurence no Kolibri (Agrofirma Tērvete), Lurdese no Lagerfeld (Agrofirma Tērvete), Linkolns no Louis J (Agrofirma Tērvete), Corlasine no Corlensky G, kā arī 8 jaunzirgi no Levantos I (9). Levantos I 2007.gada pēcnācēji izceļas ar izteikti labu soļu gaitu vērtējumu, un arī iepriekšējo gadu pēcnācēji ar panākumiem startē iejādē. Soļu gaita kopumā augstāk novērtēta ir iejādes tipa ērzeļu pēcnācējiem.

Izcila rikšu gaita ar novērtējumu 10 balles ir tikai Corlasinei no Corlensky G. 9 balles ieguvuši Kvartet no Calliano (Akmeņlauki), Dubaija no Don Weltmeyer, Lurdese no

Lagerfeld, Land Great no Le Cowando (visi 3 – Agrofirma Tērvete), Lahti no Liverpool (Akmeņlauki), Rainbow no Regresa, Alhimija un Amadeus no R.Adermie 58 (Akmeņlauki), kā arī 7 jaunzirgi no Levantos I. Arī rikšu gaitā daudz augstāks vērtējums ir tieši iejādes tipa ērzeļu pēcnācējiem.

Vislabāko lēkšu gaitu uzrādījis Amadeus no R.Adermie 58 (Akmeņlauki) – 9,5 balles. 9 balles ieguvuši Colton, Calve un Cumir no Corall, Lekot, Lenar un Leroj no Levantos I (3 Vītolu staļļi), Adler no R.Adermie 58 (Akmeņlauki), Corlasine no Corlansky G.

Vislabākā leciena tehnika konstatēta Corlasinei no Corlansky G – 10 balles. 9 balles - Karismai no Calano II, Fina Happy un Falko no Fidelio WE5, Gancei no Grand Libero (Agrofirma Tērvete), Piloventai no Pilot-K, Adler no R.Adermie 58 (Akmeņlauki), Baniki no Indoctro.

Visvairāk novērtētu jaunzirgu 2009.gadā ir ērzeļiem Levantos I (25), Cattio un R.Adermie 58 (12), Corall (10).

Novērtēti arī 17 poniju šķirņu jaunzirgi. Augstāko vērtējumu – 56 balles - ieguvis Zviedrijā dzimis Velsas ponijs Moravikens Malibu (Zviedru Birzes zirgi), kas ir sertificēts arī kā vaislas ērzelis. Otrajā vietā cits Velsas ponijs Moravikens Black Velvet (Meždruvas-1, Garkalnes nov; arī sertificēts) ar 55 punktiem. Velsas ponijiem salīdzinājumā ar Šetlandes un Igaunijas ponijiem ir labākas darbaspējas, lielāks izmērs un tie piemērotāki sportam.

2009.gada. I pusgadā sertificēti 5 ērzeļi, bet II pusgadā 19 ērzeļi. LZB rīkotā publiskā ērzeļu skate notika 07.11.09. Tērvetes zirgaudzētavā un tās laikā vienādos apstākļos tika sertificēti 10 ērzeļi, vērtējot to darbaspējas un eksterjeru.

Kopumā sertificēti 14 Latvijas šķirnes sporta tipa, 3 Latvijas braucamā tipa, 1 Nīderlandes jājamzirgu, 1 Angļu pilnasiņu, 1 Traķēnas, 1 Zangersheides, 1 Velsas poniju, 1 Šetlandes poniju, 1 Vietējo poniju šķirnes ērzelis.